

DR. NAGY ANDOR

Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola
Eger

Médiumok világtalálkozója, Bazel, 1994.

Az ősi svájci város neve és a taneszközök világkiállítása: WORLDDIDAC hosszú idő óta kapcsolódik össze. Kétévente a tavaszi hónapok Bazelbe hívják a világ sok-sok országának taneszközfejlesztőit, gyártóit és azok alkalmazóit, a pedagógusokat, szakértőket.

A Magyar Taneszközgyártók, Forgalmazók és Felhasználók Szövetsége, a Hundedac harmadik alkalommal szervezett tanulmányutat e rangos, tanulságos világeseményre.

E sorok írójának megadatott, hogy mindhárom tanulmányúton részt vehetett, s ez azt is lehetővé tette, hogy összehasonlítsa az egymást követő rendezvények értékeit, a világkiállításon nyert tapasztalatait.

Az 1990-es WORLDDIDAC maga a csoda volt számunkra. Egy helyen, egy hatalmas MESSE-városban jelent meg a legkorszerűbb médiumok tömege. Az egymás mellett sorakozó standok látványa maga is lenyűgöző volt. Az ott látott eszközök a nyugati világban már szerepet kaptak akkor is a mindennapok pedagógiai gyakorlatában. Számunkra viszont a jövőt, a nagyon távolinak tűnő jövőt jelentették. A számítógépek legújabb családjától a lézeres technikáig, az audiovizuális-lexikontól a programozott zongoráig, a legfejlettebb nyomdatechnikát dicsérő tankönyvektől az élethű makettekig ezernyi látnivalót kínált a kiállítás.

E rendezvénysorozat sajátja, hogy a világkiállítás területén konferenciákra is sor kerül, amelyek a pedagógia legaktuálisabb problémáival foglalkoznak. Így például a médiumok szerepével a nevelési-oktatási folyamatban stb. Fórumot is rendeznek ugyanott, amelyeken lehetőség nyílik az elmélet és a gyakorlat szakembereinek véleménycseréjére.

A tapasztalatszerzés igénye, az ötletek gyűjtése volt mindig is a cél, elsősorban azoké, amelyek hazai viszonyok között is hasznosíthatók.

A második tanulmányutunk alkalmával rádöbrentünk arra, ami korábban is nyílt titok volt, hogy a „technikai csodának” számos káros következménye is van. A korszerű médiumok valósággal fogva tartják a gyermekeket, akik a rabságból nehezen tudnak szabadulni. A televízió, a video, a számítógép leülteti maga elé az egyébként is sokat ülő tanulókat, így mozgásigényüket képtelenek kielégíteni. A hajlott hát, a szembetegség, a fejfájás részben ezzel magyarázható – hangzott el az 1992-es bázeli rendezvényen.

Ezen a világkiállításon fedeztük fel a legújabb technika mellett a leghagyományosabbnak mondható taneszközöket, amelyek jól kiegészítették egymást. A papírhajtogatás képességfejlesztéstől, a korongozástól a famegmunkálásig széles skálán jelentek meg a hagyományos taneszközök.

A leghagyományosabbnak nevezhető könyv őriai választéka, rendkívül gazdag lehetőséget tárt elénk. A nyomdatechnikát és a szerkesztést egyaránt dicsérte.

A harmadik bázeli tanulmányutunk újdonsága az interaktív média megjelenésével kapcsolatos. A technika rohamos fejlődésének eredményeként olyan eszközök születhettek, amelyek számos pedagógiai problémát, korábban érzékelt gondot oldottak meg.

Az iskolatelevízió születésekor a neveléstudomány művelői közül számosan vélekedtek úgy, hogy a tévénézés passzivitásba kényszeríti a tanulókat. Az eszköznek nincs pedagógiai értéke, csak a drága időt veszi el.

Ez az állítás már akkor is kiváltotta tiltakozásunkat, hiszen többek között a belső aktivitásra hivatkoztunk, ami mindig is jelen volt az iskolatelevíziós órákon.

A video megjelenése és iskolai alkalmazása jelentősen növelte az iskolatelevízió hatékonyságát. A tanárnak már nem kellett rögtönözni, alaposan felkészülhetett az iskolatelevíziós adás zökkenőmentes beépítésére a tanítási óra folyamatába.

Jelenünk médiumai még többre képesek. A televízió, a video, a számítógép kombinációja, a lézertechnika a fantáziában születő elgondolásból valóságot varázsol számunkra.

Hallottunk arról is, hogy az úgynevezett interaktív televíziót is sikerült megvalósítani, melynek lényege, hogy a televíziót néző maga határozza meg, mi történjék a képernyőn. A néző megállíthatja bármely pillanatban a képernyőn megjelenő műsort, ha valamelyik részlet különösebben érdekli. Elég egy gombot megnyomnia, illetve perspektivikusan a képernyőt az adott helyen megérintenie, és máris azt kapja, amire kíváncsi.

S hogy mit hoz a jövő?

Meglátjuk Bangkokban, az 1995 novemberi világkiállításon.

DR. DOBCSÁNYI FERENC

Juhász Gyula Tanárképző Főiskola
Szeged

A Kincskereső országos lappá válásának 20. évfordulóján

Az ismert, sőt egy időben ugyancsak nagy népszerűségnek örvendő (közel százezres példányban is megjelenő) *Kincskereső* irodalmi gyermeklapnak az „előéletéről”, hősoráról mindeideig meglehetősen keveset hallhattunk. Ez a közel négyéves múlt, ezek a bölcső körüli fölnevelő évek pedig elválaszthatatlanul hozzátartoznak a folyóirat életéhez, történetéhez. Sőt még az is igaz, hogy a lap életerejét bizonyító „korszak” nélkül sohasem vált volna a *Kincskereső* országos lappá, s így most nem ünnepelehetné ebbéli fennállásának 20. évfordulóját sem.

A folyóirat történetének teljessége tehát mindenképpen megkívánja, hogy ez a hősi múlt ne merüljön el véglegesen a feledés homályába. Talán nem tűnik szerénytelenségnek, hogy ezt az emlékezést, megidézést mint a bölcső körül – névvel vagy anélkül – bábáskodók egyike némileg kötelességemnek is érzem. Számomra fölemelő érzés és megtisztelő szolgálat volt, hogy ebben a nehéz időszakban a lap mindenese (szerkesztő, korrektor, tördelő, a hatásvizsgálat szervezője, lebonyolítója, elemzője stb.) lehettem. Tettem ezt egy nemes ügy érdekében, örömmel és önzetlenül, mindenfajta ellenszolgáltatás nélkül, mint ahogy ugyanezért az ügyért választottam egy életre szólóan hivatásomul – a nemzet napszámosaként – a 10–14 éveseknek, ennek a roppant fogékony korosztálynak az irodalmi nevelését is. A hozzájuk való hűségem töretlen maradt akkor is, amikor tanárrá válásom igazi műhelyéből, a Kelemen Jánosné vezette legendás hírű gyakorlóiskolából a főiskolai Magyar Irodalom Tanszékére kerültem, ahol változatlanul az általános iskolai irodalomtanítás megújításának problémái, az olvasóvá nevelés időszerű kérdései, a vonzó, élményt nyújtó és a befogadás képességeit fejlesztő irodalmi olvasókönyvek megvalósításának a lehetőségei izgattak.

A főiskola Irodalom Tanszéke lett a *Kincskereső* elsődleges bölcsője és műhelye is. Az 1971-ben induló folyóirat főszerkesztőjét is ez a tanszék adta: a minden megújulás iránt fogékony és dinamikus *Hegedűs András* személyében, aki abban az időben a tanszékvezetés mellett a főiskola életét is irányította. A nem mindennapi esemény azonban másokat is magával ragadott.